

Dünya erməni terroruna “Yox!” deməlidir!

Azərbaycanın teleradio kanalları 27 ildir ki, dövlət himninin səsləndirilməsindən sonra Ermənistanın Azərbaycan ərazilərinin 20 faizini işğal edərək 1 milyon soydaşımızı öz vətəninə məcburi köçkünə çevirməsi faciəsini, bu barədə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının 4 qətnaməsinin tələblərinin yerinə yetirilməmiş qalmasını səsimiz çatan çevrədə beynəlxalq aləmə xatırladır və dünya birliyinin bu ədalətsizliyə hələ də dözdüyünü vurğulayır.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı, bu qurumun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli üçün 1992-ci il martın 24-də BMT mandatı almış 11 ölkədən, həmsədrələr—ABŞ, Rusiya və Fransadan ibarət Minsk qrupu, Avropa Şurasının və Avropa İttifaqının parlament assambleyaları, münaqişənin daxil olduğu Avroatlantika məkanında keçərlə söz sahibi olan ABŞ, Rusiya, Fransa, Almaniya, İngiltərə kimi dövlətlər sözdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanırsalar da, ötən uzun dövrdə Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə son qoyulması üçün heç bir əməli addım atmamışlar. Əfqanıstan, İraq, Liviya, Suriya kimi dövlətlərdə diktator rejimlərə və terrorizmə son qoyulması kimi ittihamlar ətrafında müxtəlif koalisiyalar yaradılıb həmin ölkələrə divan tutulsa da, Ermənistanın işğal etdiyi torpaqlardan çıxarılması üçün “mexanizm tapılmamışdır”.

Belə bir mexanizm BMT nizamnəməsinə uyğun olaraq, Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün gücdən istifadə etməsi olsa da, ölkəmiz müxtəlif siyasi oyunlarla bu addımdan çəkindirilmişdir. Azərbaycan rəhbərliyi və xalqımız 27 il BMT TŞ-nin 4 qətnaməsinin tələblərinin yerinə yetirilməsini, ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçilik missiyası ilə Ermənistanın işğal edilmiş torpaqlarından dinc surətdə çıxacağını ümid, səbr və təmkinlə gözləməli olmuşdur. Minsk qrupunun vasitəçiliyi ilə 28 il müddətində aparılan danışıqlar, həmsədrələr — ABŞ, Rusiya və Fransanın ayrı-ayrı illərdə təşkil etdiyi ikitərəfli görüşlər yalnız Ermənistanın müxtəlif bəhanələrlə vaxt uzatması ilə nəticələnmişdir.

Ortada aşkar işğal faktı və işğalçının Azərbaycan ərazisindən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxması barədə ali beynəlxalq tələb olsa da, vasitəçilər, dünya birliyində təşəbbüs və güc sahibi olan dövlətlər təcavüzkarla heç bir təsir göstərməmiş, bununla da onun təcavüzkar mövqeyinin tərəfində olduqlarını sərgiləmişlər. Bundan şübhələnməyən Ermənistan isə qalib ədəsi ilə daim Azərbaycana hədə-qorxu gəlmiş, bir qarış belə torpaq qaytarmaq fikrində olmadığını da gizlətməmişdir.

Bütün bu siyasi-diplomatik oyunların indiki qanlı müharibəyə gətirib

çixardığını son günlərdə cənab Prezident Azərbaycan xalqına müraciətində beynəlxalq auditoriyanın, “sülh”, “atəşkəs” təşəbbüsünü utanıb-çəkinmədən yenidən dövrüyyəyə gətirənlərin nəzərinə çatdıraraq bildirdi: “Otuz ilə yaxındır danışıqlar aparılır. Bir məsələ yerindən tərpəndi? Bir santimetr torpaq bizə danışıqlar yolu ilə verildi? Təcavüzkarı məcbur etdirməli ki, bizim torpağımızdan çıxсын, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini yerinə yetirsin? Yox. Bəs bu məsələ indi necə həll olunur? Bu, hərbi yol deyilmi? Məhz hərbi yolla bu məsələ həll olunur. Hərbi, ondan sonra siyasi. Bu əməliyyat olmasaydı, biz təcavüzkarla lazımı zərbələr endirməseydik, onların dərslərini verməseydik, indi o qaçardımı Moskvaya danışıqlar aparmaq üçün?! Oturacaqdı özündən razı, deyəcəkdiki, torpaqları vermirik. Biz məcbur etdik onları”.

Göründüyü kimi, 26 illik atəşkəs dövründə tamamilə səmərəsiz “sülh prosesi”nin şirikləndirici nəticəsi olaraq, işğalçı Ermənistanın hərbi təcavüzlər silsiləsini davam etdirmək siyasəti, beynəlxalq qurumların, dünya birliyinin Azərbaycan rəhbərliyinin bu təhlükəli gedişlər barədə ardıcıl xəbərdarlıqlarına qətiyyətlə məhəl qoyulmaması, nəhayət, Qarabağ cəbhəsində vəziyyəti indiki irimiqyaslı hərbi toqquşmaya gətirib çıxardı.

Xatırladaq ki, bu başqatan, vaxt aparılan danışıqlar Azərbaycanın sülh prosesi nəticə verməyəcəyi halda öz ərazisini bir gün hərbi yolla işğaldan azad edəcəyi barədə bəyanatları ilə müşayiət olunmuşdur. Münaqişənin ilk illərində Azərbaycan torpaqlarını ölkəmizdə baş vermiş qarışıqlıqlardan və himayədarlarının fəal dəstəyindən yararlanmaqla ələ keçirmiş təcavüzkar Ermənistan bu xəbərdarlıqlardan heç bir nəticə çıxarmamış, ölkəmizi müharibəyə başlayarsa, yeni ərazilər itirəcəyi ilə hədələməkdə davam etmişdir.

Bax, beləcə dünyanın gözü qarşısında BMT mandatlı Minsk qrupu bir nəslin ömrü qədər müddətdə işğalçı dövlətin nazı ilə oynamaqlı olmuş, beynəlxalq hüququn sağlamlıq düşüncəni itirmiş kiçik bir işğalçı dövlət qarşısında aciz qalmasına səbəb olmuşdur. Baxmayaraq ki, beynəlxalq hüquq çox ali və kəsərlidir, lakin vasitəçilərin əməli fəaliyyətsizliyi üzündən bu alilik və

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində sülh prosesi niyə müharibəyə çevrildi?

Bunu ilk növbədə 30 ildən bəri Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə dözümlüklə yanaşan beynəlxalq qurumlardan soruşmaq lazımdır

kəsər işğalçı Ermənistanla güzəştə gedilmişdir.

Nəhayət, təcavüzkarlıq siyasətində həddini aşmış Ermənistan 2016-cı ilin Aprelində yalançı qələbənin çoxillik eyforiyasında, guya, Azərbaycana hərbi yola əl atmağın uğursuz olacağını anlatmaq üçün cəbhədə təxribat əl atanda özünün və havadarlarının gözləmədiyi gerçəkliklə üzləşdi. Ötən illərdə iqtisadi cəhətdən qüdrətlənmiş, hərbi baxımdan qat-qat üstünlük qazanmış Azərbaycan bir neçə gündə düşməni sarsıdıcı zərbələrlə geri oturdanda havadarları Ermənistanı məğlubiyyətə xilas etmək üçün atəşkəs deyə canfəşanlıq etdilər. Ölkəmiz işğalçı dövlətin öz gücsüzlüyünü anlayacağına, ona arxa-dayaq olanların isə bu gerçəyi nəzərə alıb işğalçıya ciddi təsir edəcəyini düşünərək dayandı.

Lakin yəno heç nə dəyişmədi: vasitəçilərin yeni layihələri, kəsərsiz bəyanatları, ermənilərin növbəti hədəvələri baş alıb getdi. Ermənistan münaqişəni genişlənməmiş müharibəyə çevirmək məqsədi ilə bu ilin iyulunda Azərbaycanın dövlət sərhədlərini pozanda da layiqli cəzasını aldı. Lakin düşmənin ağılı itirmiş və avantürist siyasi-hərbi rəhbərliyi, guya, Azərbaycanı güc işlətməklə təslimçi sülhə məcbur edəcəyinə ümid bəsləyərək hərbi-siyasi təxribatları davam etdirdi. Ötən müddətdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bütün siyasi-diplomatik vasitələrlə Ermənistan rəhbərliyini təcavüzkar addımlardan çəkinməyə, BMT qətnamələrinin və digər beynəlxalq qurumların qəbul etdiyi qərarların

tələblərini qəbul etməyə, işğala son qoymağa səslədi.

Bölgədə qarşıdurmanın kəskinləşməsi ilə bağlı Azərbaycan tərəfindən müxtəlif səviyyələrdə hər gün işğalçı Ermənistanla, onun dəmtutanlarına, rəsmi vasitəçilik missiyasını apararlara, beynəlxalq aləmə xəbərdarlıqlar edilsə də heç kəs təcavüzkarla təsir etmədi. Qardaş Türkiyə istisna olmaqla hamı sıfır nöqtəsindən çıxmayan danışıqları davam etdirməyin tərəfini saxladı. Heç bir nəticəsi olmayan belə danışıqların davam etməsi isə, nəhayət, təsirsizliyi ilə gerçəyi anlayan hər kəsdə işğalçının himayə edilməsi anlamına gəldi. Azərbaycan rəhbəri belə bir məqamda bütün dünyaya bəyan etdi: “Otuz ilə yaxındır ki, bu qətnamələr kağız üzərində qalır. Otuz ilə yaxındır ki, Minsk qrupu çərçivəsində danışıqlar aparılır və bunun sonunda Ermənistan müntəzəm olaraq hərbi təxribatlar törətməklə danışıqlar prosesini iflic vəziyyətə salıbdır”.

Beləliklə, Qarabağ cəbhəsində 26 il əvvəl atəşkəsə dayandırılmış müharibə yeni – ikinci qanlı mərhələsinə qədəm qoydu. Ermənistanın hərbi təxribatını cavablandıraraq Azərbaycan Silahlı Qüvvələri sərrast və güclü əks-hücumla ilk ssatlardan və günlərdən düşməni geri oturdurdu.

Sülh prosesini, danışıqlar yolunu illər uzunluğunda işğalçı Ermənistanla gizli dəstəyə çevirmiş imperialist dairələr, beynəlxalq qurumlar dərhal “sülh!”, “atəşkəs!” deyib yəno haray-həşirə başladılar. BMT TŞ özünün 26 il əvvəlki 4 qətnaməsinin

tələblərinin Azərbaycan tərəfindən gerçəkləşdirilməsi məqamda nüfuzdan düşmüş Minsk qrupu çevrəsində yeni danışıqlara çağırırdı. Ermənipərəst Fransanın prezidenti bir az da irəliləyərək işğalçının yerinə, işğala məruz qalanı təqsirləndirdi. Digər beynəlxalq qurumlar da, nəticə etibarilə işğalçıya nəfəs verəcək atəşkəsə səslədilər. Lakin onlar fərqləndirdi. Digər beynəlxalq qurumlar da, nəticə etibarilə işğalçıya nəfəs verəcək atəşkəsə səslədilər. Lakin onlar fərqləndirdi ki, belə sülh və atəşkəs prosesi indiyədək münaqişənin həllinin qarşısını kəsib. Azərbaycan bu qapını özü açanda başlayan fəlakətlərin bütün məsuliyyəti təcavüzkarla yanaşı, ona nəfəs verənlərin də üzərinə düşür.

Ermənipərəst dairələrin bu canfəşanlıqına aydınlıq gətirən, onların məkrli suallarını da cavablandıraraq Azərbaycan Prezidenti aydın və qısa şəkildə sual etdi: “Hamı sizin 28 illik sülh danışıqlarının nəticəsi? Niyə işğalçıya münaqişənin həllini aparan “geri çəkiliş” sözlərini demədiniz və yəno də bunu ondan tələb etməirsiniz? Niyə bizim ərazi bütövlüyümüzü təmin etmək hüququmuza dəstək vermirsiniz? Bütün bunlarla siz kimin tərəfindəsiniz və nəyə xidmət edirsiniz?”

Prezident İlham Əliyev ermənipərəst dairələrin riyakar ikili standartlar siyasətini beynəlxalq hüququn və beynəlxalq qurumların rəsmən elan etdikləri mövqeyini xatırlatmaqla kəskin ittiham etdi: “Beynəlxalq hüquq bizim tərəfimizdədir. Bütün beynəlxalq təşkilatlar və ölkələr Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır. Beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qəbul edilmiş qərar və qətnamələr Dağlıq

Qarabağın Azərbaycana məxsus olduğunu açıq-aydın təsbit edir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsində deyilir ki, erməni silahlı qüvvələri dərhal, tam və qeyd-şərtsiz işğal edilmiş torpaqlardan çıxarılmalıdır. BMT-dən başqa bütün digər aparıcı beynəlxalq təşkilatlar bizim haqlı mövqeyimizi müdafiə edir. Qoşulmama Hərəkatı BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisatdır ki, bu gün Azərbaycan bu təsisata sədrlik edir. Onlar münaqişə ilə bağlı ədalətli qətnamə qəbul etmişlər. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı ədalətli qətnamələr qəbul etmişdir. ATƏT-in qərarları, Avropa Parlamentinin qətnamələri bizim mövqeyimizi dəstəkləyir. Bizim mövqeyimiz beynəlxalq hüquqa və ədalətə əsaslanır. Biz öz torpağımızda vuruşuruq”.

Düstəvə qarşıda Türkiyə də Azərbaycanın haqq işini ən yüksək səviyyədə dəstəklədi. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdöğən cəsarət və qətiyyətlə dünyaya bəyan etdi: “Erməni xalqını onları fəlakətə aparan hökumətlərinə və onları bir kukla kimi oynadanlara qarşı çıxmağa, gələcəklərinə sahib çıxmağa dəvət edirəm. Bütün dünyanı işğala və zülmə qarşı verdikləri mübarizədə Azərbaycanın yanında olmağa çağırıram. 30 ilə yaxındır məsələyə etinasız yanaşan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələri həll üçün fəaliyyətdən, təəssüf ki, çox uzaqdır. Ermənistan bölgədə sülh və sabitliyin öndəkini ən böyük təhdid olduğunu növbəti dəfə göstərmişdir. Türk milləti hər zaman olduğu kimi bu gün də bütün imkanları ilə Azərbaycanlı

qardaşlarımızın yanındadır”.

Sonrakı günlərdə Ermənistan rəhbərliyi haray-həşirə himayədarlarına yalvaran da, düşmənin məğlubiyyətinin dərinləşdiyi məqamda Minsk qrupunun həmsədri, bölgədə baş verənlərə təsir imkanları ilə seçilən Rusiya rəhbərliyi humanitar atəşkəs təklifi ilə çıxış etdi. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bütün cəbhə boyu irəliləməkdə olsa da, ölkə rəhbərliyi düşməne verilən sonuncu şans kimi hücumu dayandırmamağa razı oldu. Lakin düşməni hiylə işlədərək regiona yeni qüvvə gətirdi, Azərbaycanı yuxuya vermiş olduğunu zənn edib yeni əks-hücum təşkil etdi.

İnsanlığ xislətini itirmiş, bəşəri caniyə çevrilmiş ermənilər xalqımızı sarsıtmaq üçün cəbhəboyu ərazinin dinc sakinlərinə iriçaplı silahlardan atəş açdılar, müharibə zonasından uzaq Gəncə və Mingəçevir şəhərlərinə Ermənistan ballistik raketlər atdılar, ciddi tələfat və dağıntı törətdilər. Lakin müqəddəs Vətən müharibəsi aparan ordumuz və onun arxasında möhkəm dayanmış xalqımız düşmənin hiyləsinə uymadı və onu bu dəfə də layiqincə cəzalandırdı.

Beynəlxalq aləm Gəncə faciəsindən dəhşətə gəlsə də, düşmənin cəzalandırılmasına yəno laqeydlilik göstərir. Bəs Ermənistanın havadarları bundan sonra hansı atəşkəsə, danışıqğa çağıracaqlar? Onlar da müharibə canilərinin cəzalandırılmasına biganə qalacaqlarsa, onda Xocalı soyqırımının davamı olan Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın dinc əhalisini artilleriya və raket atəşləri ilə məhv etmək siyasətinin açıq müdafiəçiləri olduqlarını bir daha sübut edəcəklər.

Tarixin “saqqallı” münaqişələrindən biri kimi mürəkkəbləşmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli prosesi iflas etdi. Hərbi yola isə ilk addımdan effektivdir: işğalçı Ermənistan BMT TŞ-nin qətnamələrinin tələblərinə uyğun olaraq, ölkəmizdən qovulur. Müharibənin itkiləri artsa da, Ermənistanın məğlubiyyəti də dərinləşir. Hər iki tərəfdən tələfat və itkilərin artmasının, günahsız insanların qanının axıtılmasının təsiri bir tərəfdən Ermənistanın məsuliyyətsiz, bəşəri cinayətlər törədən rəhbərliyidir, o biri səbəbkarı da dünyada sülh və təhlükəsizliyə məsul olan beynəlxalq qurumlardır. Onların bu münaqişəyə münasibətdə mövqeyi və hərəkətləri nüfuzlarının zərbə altına düşməsi ilə nəticələnmişdir.

Tahir AYDINOĞLU,
“Xalq qəzeti”